

Φοιτητική Εκδήλωση

Υδατικοί πόροι, υποδομές και υπηρεσίες νερού: Ιδιωτικοποίηση ή κοινωνικοποίηση;

Εισαγωγή

Δημήτρης Κουτσογιάννης

Τομέας Υδατικών Πόρων και Περιβάλλοντος, Σχολή Πολιτικών Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Πριν δυο χρόνια στην Ιταλία, γνωστή για την προχωρημένη δημοκρατία της, έγινε δημοψήφισμα για την ιδιωτικοποίηση του νερού. Το αποτέλεσμα ήταν ένα απίστευτο 95% κατά της ιδιωτικοποίησης.

Σήμερα στην Ελλάδα φαίνεται να προχωρούμε προς την ιδιωτικοποίηση του νερού, χωρίς να έχουμε ερωτηθεί όπως οι Ιταλοί. Ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών που παρέχονται από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα μπορεί να γίνει για δυο λόγους: Ο πρώτος είναι επειδή η παροχή τους από το δημόσιο δεν είναι καλού επιπέδου ή είναι ακριβή για τον καταναλωτή ή τον φορολογούμενο. Ο δεύτερος λόγος είναι ότι το δημόσιο αναγκάζεται να εκποιήσει περιουσιακά του στοιχεία για να αποκτήσει έσοδα από ιδιώτες με επενδυτικό ενδιαφέρον.

Στην προκείμενη περίπτωση, ο πρώτος λόγος μάλλον πρέπει να αποκλειστεί. Στην πόλη που ζούμε, την Αθήνα, έχουμε ένα από τα πλέον σύνθετα υδροδοτικά συστήματα παγκοσμίως. Λειτουργεί με αξιοθαύμαστη αξιοπιστία, όχι μόνο τώρα που διανύουμε μια ήσυχη υδρολογική περίοδο, αλλά λειτούργησε αξιοθαύμαστα και σε περιόδους υδρολογικής κρίσης. Θυμίζω την επταετή ξηρασία που ξεκίνησε στα τέλη της δεκαετίας του 1980. Επίσης το νερό είναι φτηνό και εξαιρετικής ποιότητας, η ΕΥΔΑΠ είναι κερδοφόρα, έχει τεχνογνωσία και το γενικό επίπεδο υπηρεσιών που παρέχει στον καταναλωτή είναι πολύ υψηλό.

Αλλά στην αντιμετώπιση του ζητήματος της ιδιωτικοποίησης δεν πρέπει να παρασυρθούμε σε δόγματα και αφορισμούς. Θυμίζω ότι η ΕΥΔΑΠ είναι η μετεξέλιξη της ULEN, μιας ιδιωτικής αμερικανικής εταιρίας που ξεκίνησε τη δράση της στην Αθήνα τη δεκαετία του 1920. Πιστεύω ότι εκείνα τα χρόνια που δεν υπήρχε ελληνική τεχνογνωσία η ανάθεση της ύδρευσης της Αθήνας στην εταιρία αυτή ήταν μια σοφή επιλογή.

Αν πάμε αιώνες πιο πίσω θα δούμε ότι στην πόλη που ζούμε η σχέση ιδιωτικής και δημόσιας σφαίρας, σε ότι αφορά το νερό, είχε ρυθμιστεί ήδη από το 600 π.Χ. με τη νομοθεσία του Σόλωνα με τρόπο που και σήμερα προκαλεί τον θαυμασμό όσων τον μελετούν.

Δυστυχώς το αίσθημα που έχουμε σήμερα για τον τρόπο που αντιμετωπίζεται η σχέση ιδιωτικής και δημόσιας σφαίρας δεν προκαλεί το θαυμασμό μας. Θα ήθελα να επισημάνω ότι χωρίς δημόσιο οργανωμένο και με υπεύθυνο ρόλο, τα αποτελέσματα της εμπλοκής ιδιωτών στη διαχείριση του νερού δεν μπορεί παρά να είναι απογοητευτικά, ίσως και τραγικά. Ειδικότερα, με δεδομένο και κυρίαρχο το χαρακτηριστικό της φυσικής μεταβλητότητας των υδατικών πόρων, κάτι που ίσως οι οικονομολόγοι και οι πολιτικοί δεν έχουν κατανοήσει, η ευθύνη για την εξασφάλιση της αξιοπιστίας στην υδροδότηση δεν μπορεί παρά να ανήκει στο δημόσιο. Είναι λογικό να περιμένουμε από τον ιδιώτη να θέτει πρώτιστο στόχο τη μεγιστοποίηση του κέρδους και όχι της αξιοπιστίας. Αυτά τα δύο είναι συνήθως αντιμαχόμενα μεταξύ τους.

Αυτά και πολλά άλλα θέματα πραγματευόμαστε στο μάθημα της Διαχείρισης Υδατικών Πόρων, ένα μάθημα που διδάσκεται στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Επιστήμη και Τεχνολογία Υδατικών Πόρων». Αυτό το μάθημα αναγκαστικά επεκτείνεται πέρα από τα τεχνικά ζητήματα της διαχείρισης του νερού, εξετάζοντας ακόμη οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές πτυχές της διαχείρισης.

Φέτος για πρώτη φορά στο μάθημα εντάξαμε την οργάνωση μιας φοιτητικής εσπερίδας ανοιχτής στο κοινό. Θέμα της είναι ακριβώς το δίλλημα ιδιωτικοποίηση ή κοινωνικοποίηση του νερού. Στόχος είναι να ακούσουμε τι έχουν να πουν οι φοιτητές μας, αφού προηγουμένως έχουν μελετήσει το ζήτημα. Μπορεί κανείς να έχει πολλές αμφιβολίες για το Πολυτεχνείο, τις δομές του, ακόμη και τους δασκάλους του, αλλά νομίζω όλοι μας περηφανευόμαστε για τους φοιτητές μας, προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς. Ας τους ακούσουμε λοιπόν. Όλοι οι ομιλητές είναι φοιτητές, κυρίως μεταπτυχιακοί, αλλά χωρίς να λείπει ο αναγκαίος σύνδεσμος με τους προπτυχιακούς. Μετά το τέλος των ομιλιών θα υπάρχει η δυνατότητα συζήτησης με παρεμβάσεις από όσους ενδιαφέρονται.

Θα ήθελα να κλείσω αυτόν τον πρόλογο διευκρινίζοντας ότι η εσπερίδα δεν εντάσσεται στις διαδικασίες αξιολόγησης και βαθμολόγησης των φοιτητών, ούτε υπήρξε κανενός είδους υποχρέωση συμμετοχής στην εκδήλωση. Η εντύπωσή μου είναι πως η ιδέα εσπερίδας τους ενθουσίασε και πως έχουν δουλέψει τα θέματά τους. Μάλιστα φαίνεται πως για την προετοιμασία της εσπερίδας χρειάστηκε να γίνουν ακόμη και «νυχτερίδες».

